

Asia: VN/23602/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi nuorisolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunto valtakunnallisia nuorisoalan järjestöjä koskeviin esitysluonnoksiin (lain 17 ja 18 §; asetuksen 5 ja 6 §)

-

2. Lausunto valtakunnallisia nuorisoalan osaamiskeskuksia (OSKE) koskeviin esitysluonnoksiin (lain 19 §; asetuksen 7 ja 8 §)

-

3. Lausunto nuorisokeskuksia koskeviin esitysluonnoksiin (lain 20 §; asetuksen 9 ja 10 §)

-

4. Lausunto muita säännöksiä koskeviin esitysluonnoksiin (lain 23, 24, 26 ja 27 §; asetuksen 1 §)

-

5. Lausunto Harrastamisen Suomen mallia koskeviin esitysluonnoksiin (lain 12 a ja 21 a §)

Harrastamisen Suomen mallin kirjaus nuorisolakiin vahvistaa mallin juurtumista pysyvämmäksi toiminnaksi kunnissa. Kirjauksissa on kuitenkin puutteita, jotka eivät takaa mallin pysyvyyttä käytännössä. Mallille asetettujen tavoitteiden saavuttamista, ja käytännön pysyvyyttä edistäisi, jos malli liitettäisiin myös perusopetuslakiin. Jos mallin toteutus halutaan kytkeä kiinteästi osaksi lasten ja nuorten koulupäiviä, tulisi koulupäivien rakennetta voida muuttaa ja suunnitella kokonaisuutena harrastukset huomioiden jo lukujärjestyksiä tehtäessä. Tällöin harrastaminen kuuluisi jokaisen oppilaan viikkorytmiin koko perusopetuksen ajan, jolloin myös hyvinvointitekijät korostusivat pitkällä aikavälillä. (Pulkkinen 2015.) Nykyisellä mallilla harrastuksia liitetään koulupäivään koulun ulkopuolelta ja se ei ole paras mahdollinen ratkaisu. Koulun nykyistä kerhotoimintaa ja harrastamisen mallia olisi pidemmällä aikavälillä syytä tarkastella ja kehittää kokonaisuutena.

Nuorisolakiin ollaan kirjaamassa vuosittaista valtion avustuskäytännettä, jossa kunnat voisivat hakea vuosittain valtion avustusta harrastamisen mallin toteuttamiseen. Vuosittaiset avustushakemukset ja raportoinnit nykyisellä tarkkuudella työllistävät kuntia kohtuuttomasti. Tähän ehdottaisimmekin hakemuskäytännön uudelleen tarkastelua niin, että se tulisi olemaan nykyistä käytännöllisempi ja ketterämpi. Vuodeksi kerrallaan myönnettävä avustus heikentää myös mahdollisuutta sitouttaa harrastusten järjestäjiä (yhdistykset, yritykset, järjestöt) toimintaan pidemmälle aikavälille kuin vuodeksi. Pidemmän aikavälin avustuskauti mahdollistaisi toiminnan pitkäjänteisemmän suunnitelmallisuuden, sekä sitouttaisi myös harrastusten järjestäjiä kehittämään toimintaansa pitkäjänteisemmin esimerkiksi rekrytoimalla osaavia harrastusten ohjaajia.

Harrastamisen Suomen malli on merkittävä työkalu lasten ja nuorten hyvinvoinnin, osallisuuden sekä yhdenvertaisuuden edistämiseksi, mutta jotta nämä tavoitteet aidosti toteutuisivat, olisi malli kytkettävä tiiviimmin osaksi lasten ja nuorten koulupäiviä ja mallin kautta olisi pystyttävä mahdollistamaan pitkäkestoisemmat ja pitkäjänteisemmät hyvinvointia tukevat harrastukset lapsille ja nuorille.

6. Lausunnonantajan yleiskommentit tai huomiot/ehdotukset koskien lain muita säännöksiä

-

Puttonen Heikki
Ylöjärven kaupunki - Hyvinvointilautakunta 06.04.2022